

Về bài Phượng Hồng

Xin giới thiệu đến quý vị người phổ bản nhạc Phượng Hồng từ thơ của Đỗ Trung Quân. Đó là nhạc sĩ **Vũ Hoàng**.

Khi còn đi học thời trung học, trong trường tôi có anh bạn cùng trang lứa, có năm học chung với nhau, có năm thì khác lớp vì theo ban chuyên ngành. Đồng thời cũng sinh hoạt trong nhóm hướng đạo trong trường. Đó là anh Vũ Bảo Hoàng và anh chàng này có máu văn nghệ từ thuở nhỏ. Sau 1975 một thời gian thi tốt nghiệp ngành Cao đẳng sư phạm và Âm nhạc tại nhạc viện Sài Gòn. Lấy nghệ danh là Vũ Hoàng (VH).

VH viết rất nhiều ca khúc phổ biến tại Việt Nam, trong đó có một bài nhạc tên là Phượng Hồng do chính anh phổ nhạc vào năm 1984 từ bài thơ "Chút tình đầu" của Đỗ Trung Quân.

Bài nhạc được VH o bế, trau chuốt và phổ thành nhạc cũng rất lâu trước khi phổ biến cho công chúng thường lãm vào năm 1988. Bài nhạc được coi là một hiện tượng tại VN thời đó.

Mối tình đầu thầm kín của anh học trò, để ý đến nàng từ năm học này sang năm học kế. Giữa năm học là mùa hè thì anh chàng ngẩn ngơ vào sân trường với những hàng phượng đỏ rồi những nhớ nhung quện vào những bông hoa phượng..... khắc nỗi nhớ và tên của hai người vào thân cây phượng.....

Nói ra với nàng thì không dám. đành dùng những lời nhạc để thay thế nhưng nàng cũng không hiểu, không biết. Có tội nghiệp không? Nếu mà nói thẳng ra thì làm gì có lời thơ bản nhạc này cho bà con nghe, có phải không quý vị.

Vũ Hoàng thấy bài thơ "**Chút tình đầu**" của Đỗ Trung Quân quá hợp và giống với tâm sự của mình nên mới có ca khúc Phượng Hồng.

Mối tình đầu/Phượng hồng

*Những chiếc ghế xe chở đầy hoa phượng,
Em chở mùa hè của tôi đi đâu,
Chùm phượng vĩ em cầm là tuổi tôi 18,
Thuở chẳng ai hay thầm lặng mối tình đầu.
Mối tình đầu của tôi
Là cơn mưa giăng giăng ngoài cửa lớp,
Là áo ai bay trắng cả giấc mơ
Là bài thơ còn hoài trong vở,
Giữa giờ chơi mang đến lại mang về.
Cánh phượng hồng ngẩn ngơ,
Mùa hè đến trường khắc nỗi nhớ trên cây,*

*Và mùa sau biết có còn gặp lại,
Ngày khai trường áo lụa gió thu bay.
Mối tình đầu của tôi
Nhờ cây đàn buồn tiếng xa xôi,
Ai cũng hiểu chỉ một người không hiểu,
Nên có một gã khờ ngóng nghịu đứng làm thơ.*

Tháng 10 năm 2015 nhân dịp về thăm bạn học tại VN, Sơn có đến thăm nhạc sĩ Vũ Hoàng tại cơ quan. Anh chàng là Tổng biên tập Tạp chí Du lịch của Thành phố HCM và hiện nay đã về hưu. Nhân chuyện viết về bản nhạc "Phượng hồng" do Vũ Hoàng phổ từ bài thơ "Mối tình đầu" của Đỗ Trung Quân, tôi cũng xin nói thêm về chuyện thăm kín, khó nói và u uẩn mà có lẽ chỉ người phổ nhạc mới hiểu, mới biết, mới xót xa v.v...

Mối tình học trò một chiều thời nào cũng vậy, cũng những sâu lắng, những thăm lặng, những ngu ngơ, những nuối tiếc, những nỗi nhớ về người mà tác giả muốn ví von trong lời thơ, nốt nhạc.

Tác giả đã dùng một bài thơ để phổ nhạc, vì lời thơ thể hiện đúng tâm trạng của mình trong thời gian đi học mà có lúc thầm yêu trộm nhớ đến một người nhưng lại không dám nói. Vì thế mượn cây đàn nốt nhạc phối bài thơ thay cho mình để bày tỏ tâm trạng, bày tỏ mối tình, bày tỏ nỗi lòng đã qua đi thời học trò.

Thời học trò của nhạc sĩ với mối tình lặng câm, mối tình một chiều đó là chàng để ý đến nàng trong lớp học, những lúc tan trường, với chiếc xe Suzuki chạy theo xe đạp của nàng về đến tận nhà người. Đứng nhìn lặng thinh rồi quay đầu đi về.

Những lúc mưa giăng giăng ngoài cửa lớp, khung cảnh thật buồn làm lay động cảm xúc. Ngồi nhìn nàng từ phía sau, thấy nàng vui mà mình cũng sao xuyên, thấy nàng cười mà mình cũng vui lây, thấy nét hồn nhiên mà lòng xuyên sao.

Viết lời thơ định trao người trong mộng, nhưng lại không đưa vì ngại và nhút nhát và cứ thế thơ đi mà không đến. Dùng cây đàn hát những bản tình ca giống tâm trạng, hoàn cảnh và tâm sự của mình để biểu lộ, diễn đạt và ngụ ý cho người nghe... nhưng nàng vẫn không đoái hoài, không phản ứng và lặng thinh.

Lại ví von và dệt mộng mình với người qua những nét chữ khắc trên cây. Trái nỗi buồn qua hoa phượng đỏ khi hè tới với mong mỗi thời gian qua nhanh để gặp lại. Có những lúc chàng đến nhà với cố thăm người em trai chỉ cốt ý là được nhìn thấy nàng. Nàng làm ngơ, ngại ngùng không dám gặp. Dù không đặt nhưng chàng vẫn cứ tới để rồi cũng nín lặng, u buồn trở về không.

Những ngày hè lại trông mong qua mau, chàng ngồi nhìn sân trường ngập hoa phượng đỏ, lòng buồn sao xuyên thấu con tim. Khắc nỗi nhớ và tên vào gốc phượng để ghi nhớ nỗi niềm riêng.

Tâm trạng của nhạc sĩ lại đúng với lời của bài thơ nhưng cuối cùng mỗi tình đầu thắm kín không tới vì sự ngu ngơ, vì không dám nói, không dám bộc lộ trực tiếp với người.

Bởi chàng không mạnh dạn cho lắm cho nên mỗi tình lặng câm, mỗi tình một chiều, mỗi tình trắng chưa lên đã tàn, mỗi tình mà nàng không hay biết hay biết nhưng lại giả lơ. Vì thế người nhạc sĩ cảm thấy nuối tiếc chuyện tình ngày xưa, những nhớ nhung thời học trò nên biểu lộ qua dòng nhạc, vần thơ.

Người mà chàng nhạc sĩ ví von, cũng là bạn học chung trường chung lớp.

Thời gian đã hơn 40 năm, mọi chuyện cũng lắng đọng, mọi thứ cũng vui đi, ký ức cũng phai tàn, tâm tư cũng nhạt phai. Nàng cũng bày tỏ với tôi rằng có hối tiếc vì không thấy, không biết cảm nghĩ của chàng, vì vậy mong rằng hãy để trong tâm khảm, trong cõi lòng. Duyên nợ không được se duyên nhưng tấm lòng có nghĩ về nhau cũng là quý lắm rồi.

Theo ý tôi thì nhiều khi sự thương yêu không nhất thiết phải cần sống chung, tình cảm dành cho nhau nằm ẩn dấu trong tim, luôn nghĩ đến nhau, nhớ đến nhau là cũng hạnh phúc lắm rồi.

Người viết được phép của nhân vật mà nhạc sĩ ví von qua bài thơ cho phép hé lộ cảm nghĩ và cho biết có sự hối tiếc.

November 2015

Sơn Nguyễn

Snguyen56@gmail.com